

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ТА ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

О. С. Щербіна

Розвиток вітчизняної економіки характеризується значним посиленням конкурентної боротьби. Тому необхідною умовою успіху будь-якого підприємства стає доступ до актуальної, своєчасної, достовірної та добре структурованої інформації, яка в подальшому дасть можливість визначити оптимальну стратегію розвитку підприємства в умовах конкурентного швидкозмінного ринкового середовища. За наявності доступу до такої інформації та можливості її оброблення можна створити конкурентні переваги, які неможливо купити і досить важко копіювати. Підприємство не зможе досягти успіху на ринку, бути конкурентоспроможним без належних інформаційних систем та технологій. Успішне функціонування підприємства залежить, перш за все, не від вдосконалення внутрішньогосподарської діяльності, а, головним чином, від того, наскільки інформаційні системи задовольняють вимогам системи управління підприємством [1].

Розглядаючи сутність поняття інформаційної системи, потрібно зазначити, що в широкому значенні – це певний метод зберігання та передачі інформації. А у вузькому, це система, яка дозволяє узагальнювати інформацію, що надходить з різних джерел, а потім передавати її менеджерам у тому вигляді, який найбільш зручний для прийняття ними рішень [2].

Одним із основних завдань інформаційних систем є впровадження потрібної важливої інформації для організації, що дає змогу раціонального ефективного використання і управління всіма її ресурсами, а також створення технічного та інформаційного середовища для управлінської діяльності підприємств. [3] Таким чином, інформаційне забезпечення дозволяє працівникам підприємства збирати, зберігати, передавати та обробляти отриману інформацію задля підвищення рівня ефективності їх праці і якості виробленої продукції та як наслідок підвищення конкурентоспроможності всього підприємства.

На динамічний розвиток інформаційних систем найсуттєвіше впливають досягнення в галузі інформаційних технологій та комп'ютерної техніки, за допомогою якої можна якнайкраще зберегти, обробити та відтворити потрібну інформацію у всіх сферах суспільного життя [4].

Багато компаній, як вітчизняних, так і світових, що мають розгалужену структуру та великі масиви інформації, створюють власні інформаційні системи на підприємстві, які вирішують завдання по збору, накопиченню та використанню інформації.

Однією з найвідоміших компаній, що займається інформаційними технологіями, є фірма Apple. Заснований Apple Computer (нині Apple inc.) Стивом Джобсом та Возняком у 1976 році здобув неймовірно велику популярність і згодом став одним із найрозповсюдженіших персональних комп'ютерів 1970-х і початку 1980-х років. За рейтингом Американського Forbes компанія Apple очолила рейтинг в шостий раз поспіль. За оцінкою Forbes вартість бренду Apple виросла за рік на 6 % і склала в 2016 році \$ 154,1 млрд. Конкурентоспроможність продукції цієї компанії займає перші місця з випуску інформаційних технологій всього світу.

За допомогою розвитку сучасних інформаційних систем людство створює нові продукти, що задовольняють потреби населення та підвищують економічний розвиток країн в цілому. Так, випуск електромобілів підвищив конкурентоспроможність таких компаній-гігантів, як Ford, Toyota, Nissan та інші. Так компанія Ford має на меті

збільшити долю таких транспортних засобів до 40 %. Для цього Ford Motor Co. до 2020 року зобов'язалася інвестувати у виробництво цієї продукції \$ 4,5 млрд.

Крім цього, компанія Ford приділяє увагу та інтерес до екологічно чистих машин, за допомогою чого вона розвиває науково-технічну діяльність на ринках Європи та Азії, підвищуючи конкурентоспроможність своєї компанії. [5]

Розвиток корпоративних інформаційних систем зумовлений необхідністю у більш деталізованій інформації про ринок та споживачів; збором та використанням різнопланової інформації; потребі в інтенсивному взаємному контакті зі споживачем, тобто налагодженню внутрішнього зв'язку; інтенсивному розвитку інформаційних технологій.

Прикладом використання корпоративних систем є, наприклад, компанія «Henkel», яка має систему під назвою IDIS. Ця система аналізує всю систему інформації і обирає рішення, засноване на критерії «найбільш успішне рішення з накопиченого досвіду». В компанії «Coca-Cola» використовується система Inform Cascade. Ця система націлена на організації інформаційних потоків в таких сферах як просування торгових марок, планування, глобальний маркетинг.

На світовому ринку корпоративних систем домінують Північна Америка і Європа. Значущими сегментами ринку залишаються Азіатсько-Тихоокеанський регіон і Латинська Америка, де спостерігається швидке зростання.

Основним поштовхом росту стає збільшення потреби підприємств в інтеграції всіх функцій та інформаційних потоків підприємства в єдину систему. [2]

Особливістю розвитку корпоративних інформаційних систем на вітчизняних підприємствах була відсутність вільного обміну інформацією, але в умовах посилення конкуренції, створення ефективної інформаційної системи є особливо актуальним. Для розуміння особливостей розвитку назвемо фактори, які є бар'єром розвитку інформаційних систем в Україні, а саме:

- нерозвиненість та не насиченість інформаційного ринку;
- непрозорість ринкових операцій – відсутність інформації за проведеними операціями;
- низький рівень культури ведення господарської діяльності і відсутність державного контролю економічної сфери;
- неповнота і ненадійність існуючих даних про ринок, а також низький рівень конкурентоспроможності;
- низька підтримка з боку органів державної влади.

Але не зважаючи на перераховані бар'єри, в Україні існують підприємства, які в тій чи іншій мірі використовують в своїй діяльності інформаційні системи.

Перевагами від застосування на підприємствах інформаційних систем є швидке реагування на зміни в зовнішньому середовищі; інтеграція всіх відділів компанії та співробітників для досягнення кінцевого результату; ефективний процес обміну інформацією між підрозділами компанії. [6]

Отже, господарська діяльність підприємства має необхідність використовувати інформаційні системи та технології з ціллю підвищення оперативності й ефективності прийняття рішень. Для того, щоб підприємство не занепадало, менеджер повинен застосовувати новітні інформаційні системи, адже час не стоїть на місці, і кожен день з'являються нові технології. З використанням технологій якісно вироблена продукція підвищує конкурентоспроможність окремих підприємств та великих корпорацій, допомагаючи підвищити їх загальний дохід та попит на продукцію. Таким чином, це надає можливість підприємствам збільшити загальний капітал та підвищити їх рівень у рейтингу серед інших підприємств на світовому ринку, і навіть стати лідерами міжнародного рівня.

Література

1. Оксентюк А. О. Вплив інформаційних технологій на конкурентоспроможність підприємств у сучасних умовах господарювання / А. О. Оксентюк, Є. В. Врублевський. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/5068/1/313-314.pdf>
2. Кудирко О. В. Інформаційні системи як інструмент підвищення конкурентоспроможності підприємств / О. В. Кудирко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.confcontact.com/20100916/ek_kudirko.htm
3. Грицунов О. В. Інформаційні системи та технології / О. В. Грицунов. – М: Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; Х: ХНАМГ, 2010. – 222 с.
4. Крупський О. П. Роль інформаційних систем та технологій у підвищенні конкурентоспроможності організації / О. П. Крупський, А. А. Литовець. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.confcontact.com/2016-ekonomika-i-menedzhment/4_krupskij_litovets.htm
5. Самые дорогие бренды мира – 2016: рейтинг Forbes. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.forbes.ru/rating-photogallery/319907-samye-dorogie-brendy-mira-2015-reiting-forbes>
6. Поважний О. С. Корпоративні відносини в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку: Монографія / О. С. Поважний, Н. С. Орлова. – Донецьк: Издательство, 2012. – 200 с.